

Rozhovor Závodění na Formuli 4: "Strach nemáme, ale respekt je na místě"

Se závodním jezdcem Vojtěchem Birgusem a jeho otcem, mechanikem Jiřím Birgusem, hovoříme nejen o letošních úspěších v závodech Formule 4.

Vojto, když jsme spolu hovořili před rokem, byl jste úspěšný motokárový šampión, který pokukoval po formuli. Letos jste již na Formuli 4 závodil - a velmi úspěšně. Znamená to, že je s motokárovým sportem u vás konec?

Určitě ne! Motokáry jsou pořád vaše. Stále je to ta největší a nejlepší příprava na okruhové závodění. Ač se to nezdá, motokáry jsou neskutečně rychlé a jsou výborným a skvělým tréninkem na velké okruhové závody.

Covid ovlivnil i motoristický sport a tak jste nakonec jel pouze jeden závod ze série - na Brněnském okruhu. Zde jste přesvědčivě vyhrál a zajistil si tak i bronzovou pozici v celé ESET sérii. Co obnáší příprava na takový závod pro vás jako pilota...?

Ano, Covid ovlivnil motoristický sport i u nás. Měli jsme v plánu jet tu to sezónu pouze dva závody. Jedním byl rakouský Red Bull Ring, který nám zrušili z důvodu Covidu, a jako náhradní jsme chtěli jet italskou Imolu, kterou nám ale taky zrušili. To nás mrzelo hodně. Tak nám nakonec zůstal pouze domácí brněnský okruh, který jsme měli i v původní plánu. Příprava na takový závod je v podstatě celoroční. Hlavní přípravou bylo jarní testování s Formulí 4 v Mostě, kde jsme se soustředili především na maximální využití brzd. To bylo přesně před plánovaným závodem na Red Bull Ringu, který nám bohužel následně zrušili. K přípravě neodmyslitelně patří i motokárové tréninky a dokonce jsme stihli i jeden letní závod na Slovakia Ringu než zase uzavřeli hranice. Brno jsem trénoval taky na simulátoru. Sice tam necítíte ty správné fyzické pocity, ale dá se tím získat určitý náskok, protože tréninky jsou omezeny a jsou hodně drahé. Samozřejmě je maximální fyzická příprava, které se věnuji celou dobu závodění a mám k tomu skvělého trenéra.

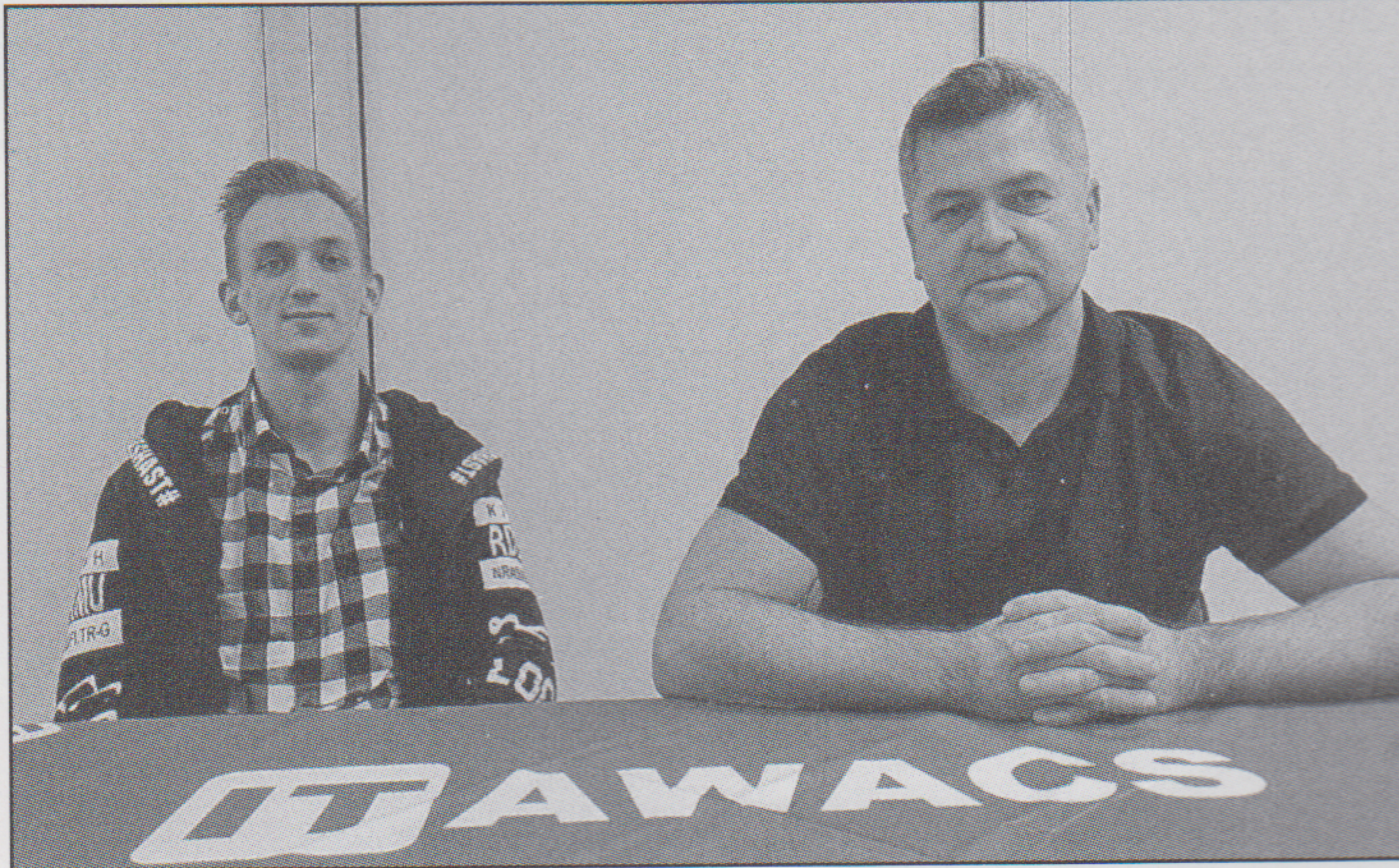
A jak vypadá příprava pro závodní tým, především mechaniky a techniky?

Příprava na takové závody je především logisticky náročná. Jednak administrativně, ale hlavně příprava závodního vozu a klapet celého zázemí. Závodní víkend je v podstatě čtyřdenní maraton a nesmí vám nic chybět a většinu věcí máte minimálně dvakrát. Především náhradní díly a veškeré nářadí, ale i třeba různé nabíječky, počítače pro čtení telemetrie apod. Nic nesmí chybět.

V neposlední řadě je důležité i mít zázemí pro celý tým a jeho hosty.

Jak vlastně takový závod probíhá - v jakých kategoriích, na jakých vozech, kolik je závodníků a odkud? A kde všude se dá na formulích v Česku a střední Evropě jezdit?

V Česku je to jednoduché, máme pouze dva okruhy Autodrom Brno a Autodrom Most. V Evropě už je okruhů vícero a znáte je především ze seriálu Formule 1. Ať už je to zmiňovaný Red Bull Ring, italská Imola nebo maďarský Hungaroring. V seriálu, kterého jsme se zúčastnili, jezdí formule z kategorií Formule 3 a Formule Renault a také naše kategorie Formule 4. Národnostní zastoupení je přes všechny státy Evropy, o to jsou závody atraktivnější. V Česku není ani dostatek pilotů a týmů, aby se dal smysluplně uspořádat pouze lokální český závod.

Vojtěch a Jiří Birgusovi

Vy asi nemáte vlastní formuli, že? Komu pak patří vůz - za jakou „stáj“ jezdíte? A co z toho vlastník stáje má?

Ne, formule opravdu není naše. Patří závodnímu týmu JMT Racing Engineering, s kterým už dva roky spolupracujeme. Tento tým má k dispozici vícero okruhových vozů, ať už jsou to formule Campus 1600 anebo i okruhové vozy. Hlavním tahounem je ale vůz Formule 4, se kterým závodíme.

Pro závodní tým je účast na takových velkých závodech prestižní. A když se podaří obsadit čelní příčky, případně vítězství, přinese to renomé a dobré jméno týmu.

Tento tým se snaží dlouhodobě vyhledávat mladé talentované jezdce a poskytnout jim možnost přechodu ze závodní motokáry do světa velkých okruhů a tím zvyšovat úroveň českého okruhového sportu. Vedení týmu bylo z našeho společného účinkování nadšeno a těší se na další spolupráci.

V popisu závodu a vašeho přesvědčivého vítězství bylo mj. uvedeno, že jste vůbec nejvícekrát předjel své soupeře - o jaký ukazatel se jedná?

Tento ukazatel, jak říkáte, je asi nejvýznamnější pro mě a tým. Šli jsme do závodu zajet výsledek s tím, že do toho dáme všechno. A nepřišli jsme se vozit nebo kroužit dokola a čekat, jak to dopadne. Prostě maximálně sportovně do toho dát vše a bojovat. Pro mě to byl první závod a chtěl jsem se ukázat. A to se povedlo. Protože předjet ne jednu, ale hned čtyři silnější Formule Renault a dokonce Formule 3, to už nezůstalo bez povšimnutí. Jak se říká, vyhrává se v zatáčkách. Nachystal jsem si pozici a příležitost a tu hned bez čekání okamžitě využil. Prostě jsem se tlačil dopředu a vyšlápnul jsem si i na silnější formule. Na rovinkách jsem to neměl jednoduché, když rychlejší Formule prostě jenom přidaly a předjetí mi hned vrátili. Skoro to vypadalo jak DRS systém u Formule 1, nedá se s tím bojovat. Ovšem zkušenosti z evropských motokárových závodů zafungovaly i ve formuli. V zatáčkách jsem byl výrazně silnější a získával jsem, no a pak následně s lehkou defenzivou jsem jim prostě ujel.

Stejně tak vás chválili, že jste neustále zrychloval - jak víte, kdy v rámci bezpečnosti ubrat a kdy naopak do toho „šlápnout“?

Na to se nedá skoro odpovědět, vždycky se jede naplno. Pořád máte, kde se zlepšovat a kde zrychlovat a přiblížit se limitům tratě a vozu. Podstatné je umět vnímat chování vozu a získávat v něm jistotu. Já jsem jel první ostrý závodní víkend a měl jsem

k tomu respekt. Už během tréninku jsem se doslova adaptoval, abych se přizpůsobil formuli. Není to zas tak složité, ale přeci jenom nechcete vůz rozbít. Hodně mi pomohla letitá znalost čtení telemetrie. Nebudete věřit, ale je to stejná telemetrie jak v motokárách, akorát má víc hodnot. Nicméně čtení dat a grafu je stejné, takže to pomůže k vlastnímu poznání, kde máte rezervy a kde případně děláte chyby a jaké. Bez toho by to nešlo. To je to, co vám říká, kde máte rezervu, jak na to šlápnout a kdy ubrat. Novou zkušeností byla aerodynamika na brněnském okruhu, kde jsem poprvé závodil. Pokud jedete někde moc pomalu, zjistíte, že to není bezpečné a ztratíte přítlak, co vás tlačí k zemi. No a další kolo musíte jet rychleji, aby to celé fungovalo. Ale pořád platí, že jestli chceš být rychlý, musíš správně brzdit. Po závodní analýze dat jsem zjistil, že stále se dala vteřina získat. Takže pořád byla rezerva, kde se zlepšit.

Dalo by se zjednodušeně říct, jak velký podíl mají na úspěchu kvality pilota a jak technický stav a příprava vozu?

Příprava a technický stav vozu musí být stoprocentní. Jinak máte zaděláno na drahý komparz, což nechcete. Většina komponent je na Formuli 4 přísně homologována a kontrolována, takže tam nelze celkem nic moc měnit a vymýšlet. Podvozkové nastavení měníte s ohledem na profil okruhu nebo počasí. Povolené jsou například dva druhy převodovek, rychlá a pomalá. Pro Brno rychlá. Můžete měnit nastavení křidel, odklony kol, samozřejmě tlaky v pneumatikách, rozložení tlaku brzd, sílu odpružení, stabilizátory, výšku vozu, rozložení hmotnosti atd. atd... s nastavením se dá čarovat. Důležité je spíš sladění jízdního stylu s nastavením formule. My jsme věřili rychlému nastavení. Pak už je to na pilotovi. Tady se musí projevit zkušenosti a významná část podílu na úspěchu právě přechází na pilota. Krotíte nestabilní stroj, musíte poznat jeho přednosti i slabiny. Jedna věc je nastavit a poznat chování Formule, druhá zajíždět neustále zrychlující časy na kolo, ale úplně něco jiného je ostrý závodní režim. A ano, pilot má velký podíl na úspěchu, vždyť neustále zrychloval celý závodní víkend a v závodech byly jeho časy konstantně velmi rychlé. Na výsledek mají společnou zásluhu jak tým tak i pilot, musí si to sednout, a že se to povedlo parádně. Vždyť jsme dokázali porazit nejen rychlejší Formule, ale hlavně násobně větší týmy, a to se cení.

Dá se závoděním na formuli uživit

nebo jde o náročný adrenalinový koníček?

Když odpovím v duchu otázky... je na to jednoduchá odpověď... v podstatě se jedná o náročný adrenalinový koníček. Ne opravdu, tímto se nedá uživit ani v zemích, kde je motorismus podporovaný národem, natož u nás v ČR. My k tomu přistupujeme především se sportovním duchem, nikdy s vidinou finančního příjmu. Já chodím pořád do školy na UTB do Zlína. Za těch 10 let, co se motosportu věnuji, to byly stovky dní, co jsem byl pryč na závodech, ale škola měla vždy prioritu.

Motoristický sport je v Česku bezesporu populární. Již v případě motokáry jsme hovořili o tom, že podpora od příslušných institucí není velká. Platí to i v případě formulí nebo je zde situace jiná?

Situace je v tomto případě bohužel stejně tristní jak v případě motokáry. Naštěstí máme pár skvělých dlouholetých sponzorů, co nás podporují a bez kterých bychom se nemohli účastnit. Ale tím, že je tento sport naprosto mimo jakoukoliv medializaci, je téměř nemožné získat nového sponzora, který by nám pomohl ve větší účasti a třeba i v odjetí celé sezony. To je skoro nedosažitelný sen...

Už máte plány na příští rok?

Ne tak úplně. Už jsme o tom ale samozřejmě přemýšleli. K tomu nás postrčil i závodní úspěch, a to je vždy dobrý odrazový můstek pro další myšlenky. Malý základ plánu jsme utvořili už na konci října na výstavě RacingCar Prague EXPO v pražských Letňanech. Součástí výstavy byla i naše Formule 4 a to zcela záměrně. Proběhlo zde jednak mnoho týmových myšlenek včetně příjemného rozhovoru s promotérem závodu ESET CUP SERIES. A stálo to za to, protože se rýsují velké plány v sérii Formule 4. Ale počkáme, s čím po novém roce přijde promotér a možná i Autoklub ČR a snad budeme příjemně překvapeni. Velkou neznámou jsou finance na příští rok. Vidíte to všude kolem, co se děje. Máme pár stálých partnerů a sponzorů, co nás podporují. Těší nás, že to jsou i meziříčské firmy, kterým za to moc děkuji. Ale máme i zahraničního partnera, co mě roky podporuje. Všem moc děkuji, bez nich by to vážně nešlo.

A na závěr jedna osobní otázka. Rychlá jízda je také potenciálně nebezpečnou jízdou. Máte někdy strach, když vidíte na tachometru ukazatel přes 200 km/h? A jak to snáší rodiče?

Ne, strach opravdu nemám. Pocitově se to nezdá, že by to byla až tak velká rychlost. Nesleduji ani tak tachometr jako spíš otáčky motoru a smýkání se formule po asfaltu. Oči máte pořád dopředu. Jedete prostě naplno, musíte to prostě cítit. Rodiče si na můj rychlý koníček zvykli a jsou mými velkými fanoušky.

Rodiče strach určitě nemají, to by mě do toho neposadili, kdyby se báli. Občas jsou spíš adrenalinově nervózní, hlavně taťka, ale to si myslím, že mají všichni rodiče a jedno v jakém sportu. Prostě chtějí, ať všechno klapne. Motokáry jsou spíše bezpečnější motoristický sport a tak nějak se to přeneslo i sem do světa formulí. Opravdu nemáme nikdo strach, ale respekt je na místě.

Děkujeme za odpovědi a hodně štěstí do budoucna!

red.